

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

www.parlament.md

26 octombrie 2012

FLD Nr. 344

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege privind Stema de Stat a Republicii Moldova.

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota informativă

Deputații în Parlament

T. Pop
Valeriu Streleț
T. Deliu
L. Palihovici

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE privind Stema de Stat a Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege ordinară.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Stema de Stat

Stema de Stat a Republicii Moldova (în continuare – *Stema de Stat*) este un simbol oficial major al suveranității și independenței, unității și indivizibilității Republicii Moldova.

Articolul 2. Descrierea și imaginea Stemei de Stat

(1) Stema de Stat reprezintă un scut tăiat pe orizontală avînd în partea superioară cromatică roșie, în cea inferioară – albastră, încărcat cu capul de bour avînd între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stînga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate în scut sînt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale purtînd în cioc o cruce de aur (acvila cruciată) și ținînd în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stîngă un sceptru de aur.

(2) Blazonarea Stemei de Stat este: tăiat de roșu și azur, cu un cap de bour broșînd, însoțit între coarne de o stea cu opt raze, la dextra de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată, totul de aur; suport, în spatele scutului: o acvilă (heraldică, cu zborul coborît) naturală (cafeniu castaniu-auriu), ciocată și membrată roșu, cruciată de aur și ținînd în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stîngă un sceptru de aur (coupé de gueules et d'azur à un rencontre d'aurochs brochant, accompagné d'une étoile à huit rais entre les cornes, d'une rose héraldique à dextre et d'une croissant contournée à senestre, le tout d'or; support, derrière l'écu: une aigle (héraldique, au vol abaissé) au naturel (brun mordoré), becquée et membrée de gueules, tenant dans son bec une croix d'or, dans sa serre dextre un rameau d'olivier de sinople et dans sa senestre un scepre d'or).

(3) Imaginea grafică etalon a Stemei de Stat, în versiunile color, alb-negru conturat și alb-negru hașurat în coduri heraldice, este reprodusă în anexa nr. 1.

(4) Imaginea reprodusă a Stemei de Stat, indiferent de dimensiunile ei, trebuie să corespundă întocmai proporțiilor imaginii etalon.

(5) Recomandările tehnice privind respectarea nuanțelor cromatice la confecționarea și reproducerea Stemei de Stat sînt stabilite în anexa nr.2 la Legea nr. 217 din 17 septembrie 2010 privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova.

(6) Stema de Stat poate fi confecționată în orice mod perceptibil vizual din lemn, piatră, ipsos, metal, plastic, ceramică sau alt material care nu ar aduce ofensă acesteia.

Articolul 3. Respectul față de Stema de Stat

(1) Cetățenii Republicii Moldova și străinii sînt obligați să manifeste respect față de Stema de Stat și să nu comită acte prin care s-ar aduce ofensă acesteia.

(2) Conducătorii autorităților și instituțiilor publice, șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova, conducătorii persoanelor juridice și persoanele fizice care utilizează sau reproduc Stema de Stat sînt obligați să asigure utilizarea corectă, demnitatea și integritatea acesteia.

(3) Utilizarea Stemei de Stat cu încălcarea prevederilor prezentei legi, precum și profanarea Stemei de Stat prin murdărire, inscripționare, desenare, aplicare a unor obiecte,

ardere, stărnare, deteriorare, înlăturare neautorizată, călcare în picioare, sau alte acțiuni care aduc ofensă acesteia, atrag răspunderea contravențională sau penală stabilită de legislație.

(4) Înlocuirea și distrugerea Steimei de Stat uzate sau deteriorate se face de manieră ceremonială.

Capitolul II UTILIZAREA STEMEI DE STAT

Articolul 4. Amplasarea Steimei de Stat la sedii

(1) Stema de Stat se amplasează (reproduce) în mod obligatoriu pe:

a) edificiile autorităților și instituțiilor publice, pe plăcile indicatoare, în birourile de serviciu ale conducătorilor, în sălile de ședință, de protocol și de festivități ale acestora;

b) sediile instituțiilor de învățămînt, știință și cultură;

c) edificiile punctelor de trecere a frontierei de stat, porturi, debarcadere, aeroporturi, gări, autogări cu trafic internațional, precum și pe bornele ce marchează frontiera Republicii Moldova;

d) sediile organismelor internaționale din care Republica Moldova face parte, în conformitate cu normele dreptului internațional și cu protocolul diplomatic.

(2) În cazul amplasării imaginii Steimei de Stat pe sediile instituțiilor prevăzute la alin. (1) imaginea se amplasează pe fațada principală în funcție de particularitățile arhitecturale: la mijlocul fațadei clădirii în partea superioară sau deasupra intrării principale, sau la stînga intrării principale din punctul de vedere al privitorului, la o înălțime care să permită vizionarea integră a Steimei de Stat. Dacă sediul cuprinde un complex de edificii, Stema de Stat se amplasează pe clădirea principală.

(3) În cazul amplasării imaginii Steimei de Stat pe peretele birourilor de serviciu ale conducătorilor autorităților și instituțiilor publice imaginea se amplasează în centrul peretelui, în spatele mesei de serviciu, la o înălțime care să permită vizionarea integră a Steimei de Stat, fără ca persoanele, stînd în picioare sau la masă, s-o acopere cu capul.

(4) În cazul amplasării Steimei de Stat la poarta unui complex îngrădit sau pe un panou exterior din fața edificiului sau al complexului de edificii, se va urmări ca Stema de Stat să fie amplasată la intrarea principală în partea stîngă din punctul de vedere al privitorului care intră în edificiu sau complex și ca să fie asigurată vizionarea ei integră.

Articolul 5. Reproducerea imaginii Steimei de Stat pe acte și în sigilii

(1) Imaginea color, alb-negru conturat sau alb-negru-hășurat a Steimei de Stat se amplasează (reproduce) pe:

a) actele oficiale, hîrțile cu antet, formularele, imprimatele, edițiile, cărțile de vizită și plăcile indicatoare ale persoanelor cu funcție de demnitate publică, precum și pe cele ale autorităților publice centrale sau locale de orice nivel;

b) sigiliile autorităților stabilite la lit. a);

c) actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;

d) actele de stare civilă și alte acte de model unic de stat eliberate de autoritățile publice centrale;

e) alte acte și sigilii în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Imaginea color a Steimei de Stat se amplasează (reproduce) în mod obligatoriu pe actele:

a) Parlamentului;

b) Președintelui Republicii Moldova;

c) Guvernului;

d) Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene;

e) misiunilor diplomatice, a oficiilor consulare și reprezentanțelor comerciale ale Republicii Moldova;

- f) Curții Constituționale;
 - g) Curții Supreme de Justiție.
- (3) Modul de confecționare, utilizare, păstrare și eliminare a formularelor, tiparelor sigilare și a altor acte și obiecte cu valoare juridică ce poartă Stema de Stat se stabilește de Guvernul Republicii Moldova cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Articolul 6. Reproducerea imaginii Stelei de Stat pe moneda națională
Imaginea conturată a Stelei de Stat se amplasează (reproduce) pe moneda națională, pe biletele naționale de loterie și pe alte semne monetare emise de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 7. Reproducerea imaginii Stelei de Stat în alte însemne și pe obiecte

(1) Imaginea Stelei de Stat poate fi folosită în distincțiile de stat și în alte însemne heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice de nivel național, simbolizând stăruirea, în conformitate cu rigorile științifice și numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(2) Imaginea Stelei de Stat poate fi utilizată în însemnele heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice teritoriale, corporative și private numai în cazuri excepționale, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(3) Imaginea Stelei de Stat poate fi reprodusă nestingherit pe diverse ediții, suvenire, obiecte de protocol realizate de Președintele, Parlamentul sau de Guvernul Republicii Moldova, iar pe alte ediții, emisiuni poștale, suvenire, obiecte de protocol etc. – numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(4) Utilizarea sau reproducerea comercială a Stelei de Stat se autorizează de către Guvernul Republicii Moldova, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Articolul 8. Utilizarea Stelei de Stat alături de alte steme și embleme

(1) Pe teritoriul Republicii Moldova pot fi utilizate public numai steme și alte însemne heraldice înregistrate oficial de Comisia Națională de Heraldică în Armorialul General al Republicii Moldova.

(2) În cazul utilizării Stelei de Stat împreună cu alte steme teritoriale, corporative sau private pe teritoriul Republicii Moldova, Stema de Stat va ocupa locul de onoare, primul din stânga sau primul de sus, iar dimensiunile liniare ale altor steme nu vor depăși dimensiunile liniare ale Stelei de Stat.

(3) Stemele și alte însemne heraldice înregistrate utilizate în context cu Stema de Stat ocupă o poziție secundară față de aceasta, mai la dreapta sau mai jos, și se ordonează în conformitate cu ierarhiile teritoriale, corporative sau private, iar cele cu demnitate egală în ordine alfabetică.

(4) Însemne emblematice neheraldice (embleme, mărci, sigle etc.) înregistrate oficial sau omologate în Republica Moldova se utilizează în context cu Stema de Stat și alte steme din Republica Moldova ca excepție, dacă nu ofensează demnitatea heraldică și nu depășesc dimensiunile liniare ale stemelor din context. Acestea se amplasează în poziție secundară față de Stema de Stat și celelalte steme și se ordonează în modul stabilit la alin.(3).

(5) Stemele de stat ale altor state și emblemele organismelor internaționale din care Republica Moldova face parte se utilizează în context cu Stema de Stat a Republicii Moldova în conformitate cu protocolul internațional. De sine stătător, stema de stat a unui altui stat poate fi folosită numai pentru identificarea externă a clădirilor misiunilor diplomatice ale statului respectiv.

(6) Cu titlu de excepție de la prevederile alin. (1), la decizia Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova sau a Comisiei naționale de Heraldică și cu acordul posesorului, pe teritoriul Republicii Moldova pot fi utilizate, în context cu Stema de Stat și alte steme înregistrate, pentru scopuri cognitive, didactice sau de ilustrare a relațiilor frățești, stemele naționale, teritoriale, corporative și private ale altor state.

Acestea ocupă o poziție secundară față de Stema de Stat, mai la dreapta sau mai jos, iar dimensiunile liniare ale altor steme nu vor depăși dimensiunile liniare ale Stemei de Stat.

Articolul 9. Utilizarea Stemei de Stat în străinătate

(1) Imaginea Stemei de Stat în culori se plasează în mod obligatoriu pe sediile misiunilor diplomatice, ale oficiilor consulare și ale reprezentanțelor comerciale ale Republicii Moldova, la reședința șefilor acestora, precum și în saloanele navelor sub pavilionul Republicii Moldova.

(2) Utilizarea sau reproducerea Stemei de Stat în străinătate în alte cazuri, se autorizează de către misiunea diplomatică a Republicii Moldova în statul respectiv sau de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(3) Șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova de comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene vor supraveghea utilizarea corectă a Stemei de Stat în străinătate.

(4) Guvernul Republicii Moldova ia act de acțiunile de profanare a Stemei de Stat în străinătate și solicită guvernelor țărilor respective explicații și asigurarea demnității Stemei de Stat.

Articolul 10. Restricții la utilizarea Stemei de Stat

(1) Se interzice utilizarea Stemei de Stat:

a) sub orice formă, într-un conflict armat la care Republica Moldova nu este parte;
b) ca mărci de fabrică sau de comerț ori ca elemente ale acestor mărci;
c) ca bază pentru elaborarea însemnelor vexilare, heraldice, faleristice și uniformistice ale unităților administrativ-teritoriale, precum și ale celor corporative și private, exceptând anumite cazuri de interes național stabilite de Comisia Națională de Heraldică.

(2) Se interzice publicitatea:

a) neautentică, ce conține date care nu corespund realității în ce privește dreptul de utilizare a Stemei de Stat;

b) amorală, care discreditează Stema de Stat.

(3) Stema de stat nu se amplasează pe clădirile avariate sau în care se efectuează reparații capitale, inclusiv pe cele a căror fațadă se repară. În cazul imposibilității demontării Stemei de Stat de pe edificiile avariate și aflate în reparație Stema de Stat pe perioada lucrărilor de reabilitare se acoperă întru asigurarea integrității și protecției demnității.

(4) Dreptul de a folosi imaginea Stemei de Stat de către instituțiile și organizațiile altele decât cele stabilite la art. 4 și 5 îl acordă Guvernul Republicii Moldova în urma avizului favorabil al Comisiei Naționale de Heraldică.

Capitolul III

ÎNSEMNELE DERIVATE ȘI ALUZIVE LA STEMA DE STAT

Articolul 11. Sigiliul Statului

(1) Sigiliul Statului este însemnul suveranității naționale și garantează autenticitatea actelor statului.

(2) Sigiliul Statului reprezintă în amprentă un sigiliu rotund cu diametrul de 75 mm, avînd în cîmpul sigilar imaginea conturată a Stemei de Stat a Republicii Moldova inclusă într-un cadru floral octalobal, iar în exergă, între două cercuri, cel interior liniar și cel exterior perlat, legenda cu litere majuscule gotice moldovenești: „† Republica Moldova” și pe margine un cerc liniar.

(3) Matricea Sigiliului Statului se execută în două formule cu valoare legală egală. Matricea pentru aplicare în ceară se execută din metal și se gravează în incizie. Matricea pentru aplicare directă pe hârtie sau pe alt suport omologat hîrtiei se execută din metal și se gravează în excizie.

(4) Sigiliul Statului se aplică pe tratatele internaționale, pe scrisorile de acreditare ale reprezentanților diplomați ai Republicii Moldova și în alte cazuri în care utilizarea lui este potrivită, la decizia Parlamentului Republicii Moldova.

(5) Sigiliul Statului se păstrează la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și se aplică, potrivit dispozițiilor ministrului afacerilor externe și integrării europene, în conformitate cu prezenta lege.

(6) Imaginea grafică originală a Sigiliului Statului este prevăzută în anexa nr. 2.

Articolul 12. Însemne aluzive la Stema de Stat

(1) Se consideră însemne aluzive la Stema de Stat:

a) stema mică a Republicii Moldova, care repetă compoziția scutului din Stema de Stat: tăiat de roșu și azur, cu un cap de bour broșind, însoțit între coarne de o stea cu opt raze, la dextera de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată, totul de aur (coupé de gueulles et d'azur à un rencontre d'aurochs brochant, accompagné d'une étoile à huit rais entre les cornes, d'une roze héraldique à dextre et d'une croissant contournée à senestre, le tout d'or);

b) capul de bour văzut din față, însoțit între coarne de o stea, la dextera de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată (rencontre d'aurochs accompagné d'une étoile entre les cornes, d'une roze héraldique à dextre et d'une croissant contournée à senestre), indiferent de smalturi și de modificarea poziției față de capul de bour sau a formei accesoriilor;

c) capul de bour văzut din față, însoțit între coarne de o stea (rencontre d'aurochs accompagné d'une étoile entre les cornes), indiferent de smalturi;

d) capul de bour văzut din față (rencontre d'aurochs) sau elemente heraldice identificatoare ale lui, indiferent de smalturi;

e) capul de zimbri văzut din față (rencontre de bison) sau de altă bovină în atitudinile prevăzute la lit. a)–d) și utilizat în context emblematic;

f) o stea, o roză și o semilună, așezate în poziția heraldică rău-ordonat (une étoile, une roze et une croissant, mal-ordonnés) sau în poziții derivate din aceasta, indiferent de smalturi și de modificarea locului sau formelor;

g) acvila cruciată (aigle tenant dans son bec une croix) sau elemente heraldice identificatoare ale ei, indiferent de smalturi, modificarea desenului și atitudinilor heraldice, de prezența sau lipsa accesoriilor și a scutului de pe piept.

(2) Însemnele aluzive la Stema de Stat, simbolizând statalitatea Republicii Moldova, pot fi utilizate în însemnele heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice naționale, teritoriale, corporative și private, precum și ca elemente ale designului public în conformitate cu rigorile științifice, în condiții care respectă demnitatea lor și numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 13. Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 14. La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova nr. 337 din 03.11.90 (*Vestile 11/267, 30.11.1990*).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Imaginea grafică etalon a Stemei de Stat
(color, alb-negru conturat și alb-negru hașurat în coduri heraldice)

Anexa nr. 2

Imaginea grafică originală a Sigiliului Statului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii privind Stema de Stat a Republicii Moldova

În conformitate cu art. 12 din Constituția Republicii Moldova, simbolurile statului sunt drapelul, stema și imnul care sunt ocrotite de lege și au drept scop de a apropia și inspira întreaga națiune.

Norme cu privire la stemă se cuprind în Regulamentul cu privire la Stema de Stat a Republicii Sovietice Socialiste Moldova aprobat prin Legea cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova nr. 337-XII din 03.11.90 (Veștile 11/267, 30.11.1990).

Luînd în considerație faptul că Regulamentul nominalizat cuprinde norme perimate și care nu sunt în strictă corespondere cu prevederile art.12 alin.(3) din Legea Fundamentală a statului și odată cu adoptarea la 17 septembrie 2010 a noii Legi privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova a apărut necesitatea elaborării unui nou act legislativ care să cuprindă norme referitoare la Stema de Stat.

Proiectul elaborat stabilește edificiile, locurile și obiectele în care Stema de Stat urmează a fi amplasată obligatoriu, precum și interdicțiile de amplasare și reproducere a acesteia.

Implementarea acestui proiect de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare, dat fiind faptul că Stema de Stat a Republicii Moldova nu se modifică, imaginea grafică urmând a fi aceeași, realizată de Gheorghe Vrabie cu peste 20 de ani în urmă.

De asemenea, în spiritul Legii nr. 86 din 28 iulie 2011 cu privire la simbolurile publice se propune rezolvarea problemei instituirii Sigiliului Statului, un alt simbol național, formula căruia a fost propusă de Comisia Națională de Heraldică în realizarea grafică a aceluiași pictor Gheorghe Vrabie.

Deputații în Parlament

Valeriu Trașcă
T. Deliu
L. Paliukovici